

פרשת נצבים-וילך תש"ז

דברים פרק כט

(ט) אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל: (י) טפכם נשיכם וגרד אשר בקרב מחניד מחטב עציך עד שאב מימך: (יא) לעברך בבית ה' אלהיך ובאלתו אשר ה' אלהיך כרת עמך היום: (יב) למען הקים אתך היום לו לעם והוא יהיה לך לאלהים כאשר דבר לך וכאשר נשבע לאבתך לאברהם ליצחק וליעקב: (יג) ולא אתכם לבדכם אנכי כרת את הבית הזה ואת האלה הזאת: (יד) כי את אשר ישנו פה עמנו עמד היום לפני ה' אלהינו ואת אשר איננו פה עמנו היום: (טו) כי אתם ידעתם את אשר ישבנו בארץ מצרים ואת אשר עברנו בקרב הגוים אשר עברתם: (טז) ותראו את שקוציהם ואת גלליהם עץ ואבן כסף וזהב אשר עמם: (יז) פן יש בכם איש או אשה או משפחה או שבט אשר לבבו פנה היום מעם ה' אלהינו ללכת לעבד את אלהי הגוים ההם פן יש בכם שרש פרה ראש ולענה: (יח) והיה בשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשררות לבי אלך למען ספות הרוח את הצמאה: (יט) לא יאבה ה' סלח לו כי אז יעשו אף ה' וקנאתו באיש ההוא ורבעה בו כל האלה הכתובה בספר הזה ומחה ה' את שמו מתחת השמים: (כ) והבדילו ה' לרעה מכל שבטי ישראל ככל אלות הבית הכתובה בספר התורה הזה: (כא) ואמר הדור האחרון בניכם אשר יקומו מאחריכם והנכרי אשר יבא מארץ רחוקה וראו את מכות הארץ ההוא ואת תחלואיה אשר חלה ה' בה: (כב) גפרית ומלח שרפה כל ארצה לא תזרע ולא תצמח ולא יעלה בה כל עשב

רש"י

(כח) הנסתרת לה' אלהינו – ואם תאמרו מה בידינו לעשות, אתה מעניש את הרבים על הרהורי היחיד, שנאמר (פסוק יז) פן יש בכם איש וגוי, ואחר כך (פסוק כא) וראו את מכות הארץ ההיא, והלא אין אדם יודע טמונותיו של חבירו, אין אני מעניש אתכם על הנסתרות, שהן לה' אלהינו והוא יפרע מאותו יחיד, אבל הנגלות, לנו ולבנינו לבער הרע מקרבנו, ואם לא נעשה דין בהם יענשו את הרבים. נקוד על לנו ולבנינו, לדרוש, שאף על הנגלות לא ענש את הרבים עד שעברו את הירדן משקבלו עליהם את השבועה בהר גרזים ובהר עיבל ונעשו ערבים זה לזה:

קמהפכת סדם ועמרה אדמה >וצביים< וצבויים אשר הפך ה' באפו ובחמתו: (כג) ואמרו כל הגוים על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת מה חרי האף הגדול הזה: (כד) ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבתם אשר כרת עמם בהוציאו אתם מארץ מצרים: (כה) וילכו ויעבדו אלהים אחרים וישתחוו להם אלהים אשר לא ידעום ולא חלק להם: (כו) ויחר אף ה' בארץ ההוא להביא עליה את כל הקללה הכתובה בספר הזה: (כז) ויתשם ה' מעל אדמתם באף ובחמה ובקצף גדול וישלכם אל ארץ אחרת פיוס הזה: (כח) הנסתרת לה' אלהינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת:

Rabbi Brovender's Parsha Shiur is sponsored by
Dr. Bernard & Robin Cohen, Milwaukee

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts,
or to sign-up to receive sources in advance.

Please note! Starting this week, Thursday, September 6th at 8:00 PM,
the shiur will be moving to its **new location**:
Ohel Nechama, 3 Chopin Street, Jerusalem

דברים כז, טו

אָרוֹר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמַסֵּכָה
תּוֹעֵבֶת ה' מַעֲשֵׂה יְדֵי חָרָשׁ וְשָׁם בַּסֵּתֶר וְעָנּוּ
כָּל הָעַם וְאָמְרוּ אָמֵן :

רשב"ם

(טו) ושם בסתר – כל הארורים שנים עשר כנגד שנים עשר שבטים וכולה עבירות שרגילים להיות בסתר הם כמו שאפרש בכולם חוץ משנים שרגילים להיות פעמים בגלוי ופעמים בסתר, והן ע"ז ומכה רעהו ולכך פירש בשניהם בסתר. שעל עבירות שבגלוי לא באו לקלל, כי בית דין יענשוהו על הגלויות כמו שכת' בסוף כל הקללות הנסתרות ליי"י אלהינו, הוא יקח נקמה מן הנסתרות שהרי נתקללו בשם הקב"ה, אבל הנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת, מלקות סקילה שריפה הרג וחנק. הלא תראה אין כתוב כאן "ארור שוכב עם אשת רעהו" כי מה לו ליכנס בבית אחרים ולא יליזו עליו. מקלה אביו במקום בית גידולו, אין אחרים רגילין שם. וכן משיג גבול בגנבה הוא עושה, שאם יראה, ימחה בידו. וכן משגה עור ומטה משפט, כל אילו דברי סתר. שכב עם אשת אביו זהו במקום שהוא גדל שם ואין רואה. עם כל בהמה אין זה כי אם בסתר. וכן אחותו. חתנתו, האם רגילה בבית בתה :

מסכת סנהדרין דף מג ע"ב – מד ע"א

משנה. היה רחוק מבית הסקילה כעשר אמות, אומרים לו : התודה, שכן דרך כל המומתין מתודין, שכל המתודה יש לו חלק לעולם הבא. שכן מצינו בעכ"פ, שאמר לו יהושע (יהושע ז') בני שים נא כבוד [לה'] אלהי ישראל ותן לו תודה, (יהושע ז') ויען עכן את יהושע ויאמר אמנה אנכי חטאתי וכזאת וכזאת וגו'. ומנין שכיפר לו וידויו – שנאמר (יהושע ז') ויאמר יהושע מה עכרתנו יעכרך ה' ביום הזה, ביום הזה אתה עכור, ואי אתה עכור לעולם הבא. ואם אינו יודע להתוודות אומרים לו : אמור תהא מיתתי כפרה על כל עונותי. רבי יהודה אומר : אם היה יודע שהוא מזומם אומר : תהא מיתתי כפרה על כל עונותי חוץ מעון זה. אמרו לו : אם כן יהו כל אדם אומר כן, כדי לנקות עצמו.

משה ואחד בימי יהושע, שנאמר כזאת וכזאת עשיתי. רבי יוחנן אמר משום רבי אלעזר ברבי שמעון : חמשה, ארבעה בימי משה ואחד בימי יהושע, שנאמר אנכי חטאתי וכזאת וכזאת עשיתי. ועד השתא מאי טעמא לא איענוש? אמר רבי יוחנן משום רבי אלעזר ברבי שמעון : לפי שלא ענש על הנסתרות עד שעברו ישראל את הירדן. כתנאי : (דברים כ"ט) הנסתרות לה' אלהינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם למה נקוד על לנו ולבנינו ועל עי"ן שבעד? מלמד שלא ענש על הנסתרות עד שעברו ישראל את הירדן, דברי רבי יהודה, אמר ליה רבי נחמיה : וכי ענש על הנסתרות לעולם? והלא כבר נאמר עד עולם. אלא כשם שלא ענש על הנסתרות – כך לא ענש על עונשין שבגלוי עד שעברו ישראל את הירדן. אלא | עכן מאי טעמא איענוש? – משום דהווי ידעי ביה אשתו ובניו.

גמרא. תנו רבנן : נא – אין נא אלא לשון בקשה, בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא ליהושע (יהושע ז') חטא ישראל, אמר לפניו : רבונו של עולם, מי חטא? אמר ליה : וכי דילטור אני? לך הפל גורלות. הלך והפיל גורלות, ונפל הגורל על עכן, אמר לו : יהושע, בגורל אתה בא עלי? אתה ואלעזר הכהן שני גדולי הדור אתם, אם אני מפיל עליכם גורל - על אחד מכם הוא נופל. אמר לו : בבקשה ממך, אל תוציא לעז על הגורלות, שעתידיה ארץ ישראל שתתחלק בגורל שנאמר (במדבר כ"ו) אך בגורל יחלק את הארץ. תן תודה. אמר רבינא : שחודי שחדיה במילי : כלום נבקש ממך אלא הודאה? תן לו תודה והיפטר. מיד : ויען עכן את יהושע ויאמר אמנה אנכי חטאתי לה' אלהי ישראל וכזאת וכזאת עשיתי. אמר רב אסי אמר רבי חנינא : מלמד שמעל עכן בשלשה חרמים : שנים בימי

מי השילוח לפרשת ניצבים

הנסתרות לה' אלקינו והנגלת לנו
לבנינו וכו'. בגמ' [סנהדרין
 מ"ד.] וא"ת מפני מה נענשו על עכן וכו' אלא
 אשתו וכניו היו יודעים וכו'. ולכאורה התירץ
 הוה אינו מספיק מפני שאשתו וכניו היו
 5 יודעים נענשו כל ישראל, לא היה צריך לענש
 רק אותם שהיו יודעים, ונראה שהענין הוא
 כך, כשהאדם עובר עבירה בסקר ולא ידע בזה
 שום אדם, אז הדבר הזה שעשה אינו נוגע לכלל
 10 ישראל רק הוא מהנסתרות שהוא לה' אלקינו,
 והש"י נקרא רב סקר מטעם כלפי סקר והוא
 מברר הדבר לטובה והמדה הזו אינו רק
 בהש"י, אבל אם יש אחד שידע או שראה
 הדבר הזה שעשה חבירו, אז הדבר הזה נוגע
 15 לכל ישראל, כי מה שאירע לזה שראה את הדבר
 מחבירו אין זה כי אם מאשר שגם החסרון
 נמצא גם בו או באיש אחר מישראל ע"כ ראה
 זה המעשה שעשה חבירו, ובודאי היה לזה
 שראה המעשה הרע מחבירו הרהור תשובה
 20 בלבו, ע"כ הדבר הזה נוגע לכל ישראל כי כל
 ישראל ערכין זל"ז ועל דרך זה נאמר בפר'
 אמור על המקלל [כ"ד, יד.] וסמכו ידיהם על
 ראש המקלל כי היה צריך סמיכה בקרבן כי
 כל ישראל היו צריכים כפרה לפי ששמעו, וכו'
 נחמסרו.

25